

lander, vurig overtuigd en fel, brenger van waardevolle gegevens en de laatste politieke wetenschap uit Nederland, enz. enz. Maar daarnaast: geweldig ambitieus . . . , vertegenwoordiger van één bepaalde groepering die de 'politiek' tot hoofdzaak heeft gemaakt . . . Een bemoedigd en 'weet-alles' die bij elke gelegenheid vier-vijfden van de tijd zelf aan het woord is en blijft . . . Hij is nu minister en heeft Gerbrandy aan een lijntje . . . Ik zie daarachter een spel dat mij niet bevalt.¹

De prins beloofde de koningin te zullen inlichten en deed uitkomen dat ook zij vond dat van Heuven Goedhart zich en de zijnen teveel op de voorgrond drong.

Een week later, 9 augustus, begon van Houten aan een lange persoonlijke brief aan van Heuven Goedhart, een brief niet van majoor van Houten (hij was inmiddels in rang verhoogd) tot minister van Heuven Goedhart, maar (zo duidde hij de brief aan) van de ene Engelandvaarder tot de andere. Hij was nog bezig het ellenlange stuk op te stellen (het zou, hier volledig afgedrukt, ca. 20 pagina's beslaan) toen hij op de ochtend van 10 augustus opnieuw de prins sprak ('ik verzwijg hier liever het onderwerp van ons gesprek'²); hij werd op de avond van de volgende dag (de brief was inmiddels gereedgekomen) samen met kapitein Six door de koningin ontvangen die hem nu ook persoonlijk deed blijken dat zij op van Heuven Goedhart veel tegen had. Van Houten en Six bleven in *Stubbings House* logeren. De volgende ochtend, na het ontbijt, werd van Houten, zo noteerde hij, 'nog even apart genomen. De koningin is zo goed, uitdrukking te geven aan haar appreciatie voor hetgeen wij met haar zijn komen bespreken en geeft mij meteen de vertrouwelijke opdracht om een paar dingen voor haar uit te zoeken, waar ik voor zal zorgen.'⁴ Welke dingen waren dat? Deze: zij vertelde van Houten in brede lijnen wat in van Heuven Goedharts 'Nota inzake de 'illegaliteit' in Nederland' stond en verzocht hem haar mee te delen of van Heuven Goedharts visie in overeenstemming was met de feiten zoals het Bureau Inlichtingen die zag.

Van Houten had voldoende vernomen om nu definitief te besluiten

¹ Ch. H. J. F. van Houten: 'Dagboek', 2 aug. 1944. ² A.v., 10 aug. 1944. ³ Wij vermoeden dat van Houten de prins bij die gelegenheid heeft ingelicht over de conclusie die Somer en hij hadden vastgeknoopt aan het rapport dat Six had laten opstellen op grondslag van de door de 'spionage' op de Zwitserse Weg verkregen gegevens; dat rapport was twee weken eerder bij BI gearriveerd – straks meer hierover. Prins Bernhard deelde ons in december '79 mee dat hij ons vermoeden plausibel achtte maar hij herinnerde zich de inhoud van het gesprek niet meer. ⁴ Ch. H. J. F. van Houten: 'Dagboek', 12 aug. 1944.